

Παρθένος (Virgo)

Ο δεύτερος σε μέγεθος αστερισμός μετά την Ύδρα και ένας από τους δώδεκα ζωδιακούς αστερισμούς. Καταλαμβάνει στον ουρανό έκταση 1294 τετραγωνικών μοιρών και βρίσκεται μεταξύ των αστερισμών του Βούτη, της Κόμης της Βερενίκης, του Λέοντα, του Κρατήρα, του Κόρακα, του Ζυγού και του Φιδιού.

Για τον αστερισμό αυτό υπάρχουν πολλά μυθολογικά στοιχεία, ωστόσο η επικρατέστερη θέλει την Παρθένο να αναπαριστά την Περσεφόνη την κόρη της Θεάς Δήμητρας. Επίσης η μυθολογική παράδοση θέλει την Παρθένο να κρατά στο χέρι της ένα στάχυ, από όπου πήρε και το όνομά του ο λαμπρότερος αστέρας ο Στάχυς (Spica).

Ο **Στάχυς** είναι ο λαμπρότερος αστέρας του αστερισμού και ο 16^{ος} του ουρανού με μέγεθος 0,98 και απέχει από τη Γη 275 ε.φ. Στην πραγματικότητα είναι ένα διπλό αστρικό σύστημα, όπου το μεγαλύτερο έχει μάζα 10πλάσια του Ήλιου και λαμπρότητα 2.300 φορές τη λαμπρότητα του Ήλιου. Οι δύο αστέρες βρίσκονται τόσο κοντά μεταξύ τους που η ισχυρή βαρυτική αλληλεπίδραση προκαλεί παραμόρφωση στο σχήμα τους εξαιτίας των παλιρροϊκών δυνάμεων που ασκούνται. Αυτή η συμπεριφορά προκαλεί μικρές μεταβολές στη φωτεινότητα του συστήματος, οι οποίες όμως είναι ανιχνεύσιμες μόνο με πολύ ευαίσθητα ηλεκτρονικά φωτόμετρα.

Ένας επίσης πολύ ενδιαφέρον αστέρας είναι ο **γ της Παρθένου ή Porrima**. Πρόκειται για ένα διπλό αστρικό σύστημα που αποτελείται από δύο κίτρινους αστέρες μεγέθους 3,5 ο καθένας και διαχωρισμό 1",8. Οι δύο αστέρες περιστρέφονται γύρω από το κοινό κέντρο βάρους τους με περίοδο περίπου 170 έτη. Το 2005 βρέθηκαν στην πιο κοντινή μεταξύ τους απόσταση με διαχωρισμό 0",26 οπότε ήταν εξαιρετικά δύσκολο να διακριθούν.

Το στοιχείο που κάνει τον αστερισμό της Παρθένου να ξεχωρίζει είναι ότι αποτελεί ένα παράθυρο προς το σύμπαν πέρα από το Γαλαξία μας αποκαλύπτοντάς μας μια μεγάλη ομάδα γαλαξιών, οι οποίοι αποτελούν το γνωστό Σμήνος γαλαξιών της Παρθένου. Το σμήνος αυτό αποτελεί την καρδιά του Τοπικού Υπερσμήνου, ενός τεράστιου συστήματος που περιλαμβάνει περίπου 10.000 γαλαξίες. Δυστυχώς όμως οι περισσότεροι από αυτούς τους γαλαξίες είναι πολύ αμυδροί.

Ο πιο γνωστός γαλαξίας στην Παρθένο είναι ο γαλαξίας **Sobrero ή M 104 ή NGC 4594**. Είναι σπειροειδής (Sb), μεγέθους 8,5, έχει διάμετρο 130.000 ε.φ. και βρίσκεται σε απόσταση 40 εκ. ε.φ. από τη Γη. Βρίσκεται στο νότιο τμήμα του αστερισμού κοντά στον αστερισμό του Κρατήρα.

Ο πιο λαμπρός γαλαξίας της Παρθένου είναι ο **M 49 ή NGC 4472** με μέγεθος 8,4 και ανήκει στην κατηγορία των ελλειπτικών (E4) γαλαξιών και έχει μάζα 5πλάσια του δικού μας γαλαξία.

Μεταξύ των δύο γαλαξιών που προαναφέρθηκαν, κατά αύξοντα αριθμό σον κατάλογο Messier αναφέρονται και οι Μ 58 (NGC 4579), Μ 60 (NGC 4649), Μ 61 (NGC 4303), Μ 84 (NGC 4374), Μ 86 (NGC 4406), Μ 87 (NGC 4486) και ο Μ 90 (NGC 4569).

Εκτός από γαλαξίες ο αστερισμός της Παρθένου περιέχει και ένα σφαιρωτό σμήνος το **NGC 5634** μεγέθους 9,6, το οποίο βρίσκεται σε απόσταση 72.000 ε.φ. και τον quasar 3C 273. Πρόκειται για τον πιο γνωστό και πιο λαμπρό quasar, μεγέθους 12,7. Απέχει από τη Γη σχεδόν 200 εκ. ε.φ.

ΠΗΓΕΣ

Atlas of the night sky (Storm Dunlop)

Άρθρο με τίτλο "Η επιστροφή της Παρθένου" (Διον. Σιμόπουλος)

Επιμέλεια

Μπιρσιάνης Γιώργος

